

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Art. 6. De peccato pro ut est materia Confessionis

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

tempore redeundi excitare & sic illum absol-
olvere.

4. Confessarius tenetur sub peccato instruere pœnitentem, ubi apparet illi inesse ignorantia culpabilis, quæ obicem poneret Sacramento. Insuper tenetur instruere illum de ijs quæ necessitate mediæ necessaria sunt ad salutem, quatenus ad dispositionem ejus ad hoc Sacramentum hic & nunc requiruntur. Impertinenter vero & non sine peccato faciunt, qui in confessione tempus terunt instructionibus ad hoc Sacramentum non facientibus, nimirum de exercitijs Spiritualibus, de moribus & directione filiarum Spiritualium. Quia hæc sunt contra puritatem hujus judicij, in quò si aliqua doctrina requiratur, non alia requiritur quam in ordine ad absolutionem peccatorum.

Articulus Sextus.

*De peccato pro ut est Materia
Confessionis.*

1. **P**ECCATUM definitur esse: dictum factum vel concupitum contra legem
F 7 Dei

Dei æternam, estq; duplex, mortale & veniale: Mortale est: quod vita gratiæ animam privat & obligat ad pœnam æternam. Veniale est: quod non meretur pœnam æternam sed tantum temporalem. Non etiam potest peccatum mortale idem numero manens in genere moris, fieri peccatum veniale nec è contra, potest tamen id fieri ex mutatione circumstantiarum, neq; possunt peccata venialia quantumvis multiplicata fieri mortalia, quamvis venialium multiplicatio interdum ad mortale disponat.

2. Pro distinctione mortalium à venialibus observandum, quod si gravitas peccati non constet ex terminis præceptorum, vel scriptura, vel traditione Ecclesiæ, vel sententijs Doctorum: quod tunc maturo iudicio expendenda sit, ex triplici capite: Primo: Si in gravem Dei cultus injuriam. Secundo, Si in grave detrimentum salutis propriæ. Tertio. Si in gravem injuriam justitiæ vel charitatis proximi cedat. Peccatum autem ut sit verum peccatum debet esse voluntarium.

3. Pec-

3. Peccatum vero voluntarium dicitur illud quod prava sufficienti cognitione & deliberatione à voluntate libere operante elicitur, imperatur vel permittitur sive cui voluntas libere consentit. Ut autem sic voluntarium censeatur, requiritur. 1. Cognitio sufficiens, non tantum actus vel omissionis, qua actus vel ommissio est: sed qua peccaminosa & illicita est, sive qua malitiam annexam habet. 2. Requiritur deliberatio: quæ nihil aliud est quam iudicium rationis de faciendo vel non faciendo. 3. Quod sit actus voluntatis: cujus actus vel dicuntur elicti: & sunt qui ab ipsa voluntate immediate procedunt, ut sunt velle, nolle, amare: odire, tristari. Vel dicuntur imperati: & sunt quæ ex imperio positivo voluntatis ab alijs potentijs exercentur. 4. Requiritur ut voluntas libere operetur nimirum ut ab intrinseco metu, coactione, aut ab extrinseco impedimento libertas operandi non impediatur.

3. Porro omnis actus voluntatis deliberatus, sive elictus, sive imperatus, sive positivus & expressus, sive interpretativus,

in materia gravi est sufficiens ad peccatum mortale. Idem dicendum de actu voluntatis suspensivo, quando ex præcepto in materia gravi voluntas tenetur exire in actum, & de actu voluntatis permissivo, quando quis potest & debet malum in materia gravi impedire & tamen permittit.

4. In motibus sensualitatis diversi reperiuntur motus: Primus est motus naturalis: & est ille, quem naturalium qualitatuum dispositio gignit: ut fames, sitis. 2. Motus sensitivus qui ex apprehensione imaginativa appetitum sensitivum sequitur & iste competit sensualitati pro ut per rationem est dirigibilis. 3. Est motus rationalis, qui à ratione procedit: ut sunt deliberatio in intellectu, delectatio vel consensus à voluntate elicitus aut imperatus. Denuo dividitur motus in primo primos & secundo primos, motus primo primi dicuntur, qui omnem rationis usum præveniunt. Motus secundo primi sunt: qui rationis quidem aliquem usum consequuntur, iudicium tamen deliberatum rationis antecedunt. Ex his motibus pure naturales & primo primi
nut-

nullum peccatum sunt; quia hujusmodi non sunt in nostra potestate, sed soli motus rationales plenam advertentiam & deliberationem consequentes, peccata mortalia esse possunt, quia soli illi motus pleno Dominio voluntatis subjiciuntur.

5. In sola delectatione voluntaria absque ordine ad actum malum, quando post sufficientem advertentiam & deliberationem rationis, voluntas consentit formaliter vel interpretative, in aliquam delectationem internam, de re quacunque illicita in materia gravi, etsi nullatenus consentiat in actum, imo positive dissentiat quantumcunque parvo tempore illa delectatio dureret peccat mortaliter.

Articulus Septimus.

De gravitate peccatorum quam Confessorius debet discernere.

I. **G**ravitas & malitia peccatorum mortalium desumenda est ex triplici capite. Nimirum: ab objecto, ab intentione, à circumstantijs.